

Bør Fosterfordrivelse hos Aandssvage være tilladt?

Af H. O. WILDENSKOV.

Reserve læge ved den Kellerske Aandssvageanstalt.

I Deutsche med. Wochenschr. 1926 findes Pag. 2129 en Artikel af Dr. jur. *Hans von Hentig* om lægelig Svangerskabsafbrydelse i Argentina's nye Straffelov og i det tschechoslovakiske Udkast til ny Straffelov. »Skont Argentina er et katholsk Land, er Problemet angrebet med et Mod, der ganske distancerer den gamle Verdens ængstelige Forsøg paa Løsning. Den argentinske Lov (af 1922) anerkender en social Indikation til Svangerskabsafbrydelse, Artikel 86: Den Abort, som den anerkendte Læge foretager, og den gravide Kvinde indvilliger i, er ikke strafbar, naar Svangerskabet hidrører fra Voldtægtsforsøg, utugtlig Handling eller Skænding, begaaet mod en aandssvag eller sindssyg Kvinde. I dette Tilfælde kræves før Svangerskabsafbrydelsen Værgens (des gesetzlichen Vertreters) Samtykke. — Det tschechoslovakiske Udkast, der er udgivet i Efteraaret 1926, udtaler: »Det af en Læge med den Svangres Samtykke foretagne Drab af Fosteret er ikke strafbart, naar 1) det er utvivlsomt, at Befrugtningen er Resultatet af Voldtægt eller Skænding eller strafbart Misbrug af en Pige under 16 Aar, 2) naar der er begrundet Frygt for, at det Barn, der skal fødes, vilde være legemligt eller aandeligt svært belastet. Er den Svangre aandssvag eller sindssyg, kræves der Værgens Samtykke.« — v. Hentig anbefaler Optagelse af lignende Paragraf i det nye tyske Straffelovsudkast.

Pag. 2184 samme Tidsskrift findes et Referat af to Til-

fælde af Svangerskabsafbrydelse hos Piger paa 14 og 15 Aar (foretaget i Tyskland). I det første Tilfælde er Indikationen givet, idet det drejede sig om et noget forsinket (zurückgebliebenes) Barn i den straffri Alder, som maatte ligestilles med en i »viljeløs eller i bevidstløs Tilstand værende eller sindssyg Kvinde«, i Henhold til § 176 Abs. 2 Str. G. B. — I det andet Tilfælde var Indikationen, at der forelaa en tydelig aandelig Defect med udpræget Tegn paa psykopatisk Konstitution.

Det kan ikke undgaas, at man paa en Aandssvageanstalt, der ogsaa optager gravide Aandssvage, overvejer det berettigede i at lade den aandssvage Kvinde gaa Graviditeten ud. Jeg skal illustrere med et Par af de sidste Svangerskaber, vi har haft paa Anstalten:

I. 40-aarig Kvinde. Har tidligere staaet i Forhold til sin Fader. 15 Aar gammel fødte hun et Barn, der døde 3 Uger gammelt. Straks efter Konfirmationen Samleje med en Dreng, der var lidt ældre. Fritaget for Tiltale paa Grund af Utilregnelighed. Indkom 1907 (21 Aar gl.). 1923 rejser hun paa Feriebesøg hos Broderen, der er Gaardejer, under Besøget her plejer Broderen Samleje med hende med Graviditet til Følge. Føder paa Anstalten et levende Barn, der senere er anbragt i Pleje af Sognet.

II. 24-aarig Kvinde. Har været 7 Aar paa Anstalten og aarlig været paa Ferie i Hjemmet. Atter hjemme i 1923. Bliver gravid under Opholdet, det oplyses, at en godt tredsaarig, »meget indskrænket« Enkemand har plejet Samleje med hende i hendes Hjem. Barnefaderen gør under Forhøret Indtryk af at være aandssvag. Paa Anstalten fødes et levende Barn, der et Aar gl. sættes i Pleje af Sognet.

Er det nu berettiget at afbryde Svangerskabet hos disse Kvinder? Efter dansk Straffelov § 193 honoreres man herfor med indtil 8 Aars Straffearbejde, efter det nye Straffelovsforslag med indtil 4 Aars Fængsel. Bør Straffeloven da forandres paa dette Punkt? Der bliver her hovedsagelig tre Hensyn at tage:

1. *Samfundet.* Fosterfordrivelse har været til Diskussion i Dansk Kriminalistforening 1913 og 1924, desuden i forskellige Artikler i Nordisk Tidsskr. f. Strafferet. Som en rød Traad gaar her overalt Juristens Frygt for Misbrug, hvis der aabnes en Bresche. Jeg er enig med Juristerne og ønsker dog Breschen. Aabnes der Adgang til en social Indikation for Fosterfordrivelse, bør Samfundet sikre sig mod Misbrug, hvilket mulig lader sig gøre ved at begrænse Tilfældene til Kvinder under Anstaltsforsorg og saaledes, at Anstaltens Overlæge i hvert Tilfælde indhenter Samtykke fra en højere Instans. Kommer der ikke lovmæssig Regulering, risikerer man som i Tyskland Omgaaelse af de gældende Bestemmelser.

2. *Moderen.* Her har man gjort gældende, at Fosterfordrivelse er en Forbrydelse mod Moderkærligheden. Min Erfaring viser, at den aandssvage Kvinde ikke i nogen Grad er generet af Moderkærlighed under Svangerskabet, først efter Fødslen udvikles denne, som Regel dog i afstumpet Form. I 1923 fremdrog *Topsøe-Jensen* første Gang her hjemme Kravet om Straffrihed for Fosterfordrivelse ved Kønshedsforbrydelse, d. v. s. hvor Fosteret er Resultatet af Voldtægt eller tiltvunget Samleje. Men er Samlejet med en aandssvag Kvinde ikke en Kønshedsforbrydelse. Herpaa tyder, at den Mand, der har legemlig Omgang med en aandssvag Kvinde, dømmes efter Straffelovens § 170: Den, som forskaffer sig legemlig Omgang med en Kvinde, der befinder sig i en Tilstand, hvori Brugen af hendes fri Vilje er hende betagen o. s. v. *Topsøe-Jensen* har senere faaet Tilslutning af flere Jurister.

Endelig maa man regne med, at den aandssvage Kvinde er uskikket til at passe og opdrage Barnet.

3. *Barnet.* Der hævdes, at Fosterlivet er et Retsgode, hvorfor Fosterfordrivelse sidestilles med Manddrab. For at acceptere dette maa man have grundet Formodning om, at der tilføres Samfundet et dueligt Individ. Forholdet er omvendt. Uden at gaa nærmere i Enkeltheder i dette store

Spørgsmaal skal jeg nøjes med at nævne, at der er en overordentlig stor Sandsynlighed for, at Barnet bliver defekt, saa meget mere, da som Regel baade Fader og Moder er defekte. Under en Diskussion om Sterilisationsproblemet (Stockholm 1922) fremhævedes fra dansk Side, at man ved Sterilisationen vilde udelukke en Del Geniales Fødsel, da disse ofte var Frugten af degenererede Forældre. Jeg ved ikke, om dette kan gælde Sindssyge, hos Aandssvage har jeg aldrig set, hørt eller læst om genialt Afkom.

Endelig vil Barnet lide i høj Grad under den uduelige Pleje og Opdragelse, den aandssvage Moder kan give det. Forhold, der medfører, at man altid efter Diegivningens Ophør maa fjernet Barnet fra Moderen.

Da Anstalten først i de senere Aar er begyndt at modtage gravide Kvinder, der er aandssvage, er det umuligt allerede nu at foretage en Undersøgelse af de fødte Børn, de er endnu saa smaa, at Defekt er upaaviselig. En Sprogopgave har dog for 6 Aar siden født et Barn, som nu viser sig at være aandssvagt.

Vender vi tilbage til Overskriften, kan jeg ikke se andet, end at der ved Siden af den anerkendte medicinske Indikation til Svangerskabsafbrydelse melder sig en social Indikation, der stiller Krav om en grundig Overvejelse, en Overvejelse, der formentlig bedst kan foretages af den Kommission (K. angaaende sociale Foranstaltninger overfor degenerativt bestemte Personer), hvis første Frugt er Betænkningen vedrørende Sterilisation. Hovedopgaven for denne Kommission maa dog være med alle til Raadighed staaende forsvarlige Midler at bekæmpe Avlingen af degenererede Personer.